

LỜI GIỚI THIỆU

Các quốc gia trên thế giới đều coi tài chính công là công cụ quan trọng để Nhà nước thực hiện những nhiệm vụ kinh tế, chính trị xã hội của đất nước. Chính vì thế mà trong những năm gần đây, quản lý tài chính công được Đảng và Nhà nước ta xác định là một trong bốn vấn đề cần tiến hành cải cách và được đề cập rất cụ thể trong Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2001-2010.

Để giúp cán bộ, công chức, học viên nắm được những kiến thức và kỹ năng quản lý tài chính công, phục vụ có hiệu quả trong công tác chuyên môn và quản lý nhà nước, Tiến sĩ Vũ Thị Nhài đã biên soạn cuốn sách: □ **100 câu hỏi và trả lời về Quản lý tài chính công**□. Cuốn sách này càng có ý nghĩa khi biên soạn và cho ra mắt bạn đọc tại thời điểm mà Đảng và Chính phủ đang chỉ đạo các cấp, các ngành trong cả nước tích cực thực hiện giai đoạn II của cải cách tài chính công (2006-2010).

Tiếp cận từ bản chất kinh tế-xã hội của tài chính công, cuốn sách được biên soạn thành 10 phần theo trình tự phát triển của nhận thức về tài chính công và yêu cầu quản lý nhà nước đối với việc hình thành và sử dụng chúng. Từ 10 phần này, tác giả đã chi tiết thành 100 câu hỏi và trả lời dựa trên lý luận khoa học hiện đại về tài chính và những quy định của Chính phủ trong lĩnh vực quản lý tài chính công của Việt Nam.

Trân trọng giới thiệu!

GS.TSKH. Lương Xuân Quỳ
Ủy viên Hội đồng lý luận trung ương

LỜI NÓI ĐẦU

Chương trình tổng thể cải cách nền hành chính nhà nước giai đoạn 2001-2010 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt theo Quyết định 136/2001/QĐ-TTg ngày 17/09/2001 gồm bốn nội dung cơ bản là cải cách thể chế, cải cách bộ máy, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức và cải cách tài chính công, trong đó cải cách tài chính công được coi là khâu đột phá trong tiến trình cải cách nền hành chính Việt Nam.

Trong thời gian qua, Việt Nam đã đạt được những thành tựu đáng ghi nhận trong quá trình cải cách tài chính công. Với việc ra đời Luật Ngân sách nhà nước năm 2002 đã được Quốc hội khoá 11 thông qua ngày 16/12/2002 đã tạo ra hành lang pháp lý cho công tác quản lý tài chính công. Đây chính là cơ sở pháp lý cho quản lý ngân sách nhà nước thể hiện tính tập trung, thống nhất, thực hiện phân cấp mạnh mẽ và tăng quyền chủ động về quản lý tài chính công cho các địa phương, các ngành, các cấp, các đơn vị thụ hưởng ngân sách. Mặt khác cũng đã tăng cường kỷ cương, kỷ luật tài chính, gắn quyền hạn với trách nhiệm, tăng cường tính công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong công tác quản lý tài chính công

Cùng với việc phân định rõ chức năng, nhiệm vụ của cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp, Chính phủ đã có cơ chế tài chính phù hợp với từng đối tượng nhằm phát huy tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong quản lý biên chế và kinh phí hoạt động. Nghị định số 130/2005/NĐ-CP ngày 17/10/2005 (quy định chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm về sử dụng biên chế và kinh phí quản lý hành chính đối với các cơ quan hành chính nhà nước) và Nghị định số 43/2006/NĐ-CP ngày 25/04/2006 (quy định quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm về

thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế và tài chính đối với đơn vị sự nghiệp công lập) đã tạo ra cơ chế quản lý tài chính đồng bộ đối với các cơ quan hành chính nhà nước và đơn vị sự nghiệp công lập hiện nay.

Để các cán bộ, công chức nắm vững được những kiến thức và kỹ năng quản lý tài chính công, phục vụ có hiệu quả trong công tác và nghiên cứu, tác giả trân trọng giới thiệu tới các cán bộ, công chức và độc giả cuốn sách: **"100 câu hỏi và trả lời về Quản lý Tài chính Công"**.

Nội dung cuốn sách gồm 100 câu hỏi và trả lời được chia thành 10 phần:

Phần I: Những vấn đề cơ bản về quản lý tài chính công.

Phần II: Quản lý ngân sách nhà nước.

Phần III: Phân cấp quản lý ngân sách nhà nước.

Phần IV: Quản lý nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách nhà nước.

Phần V: Lập dự toán ngân sách nhà nước.

Phần VI: Chấp hành ngân sách nhà nước.

Phần VII: Kế toán, kiểm toán và quyết toán ngân sách nhà nước.

Phần IX: Cơ chế quản lý tài chính đối với cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp.

Phần X: Công khai, minh bạch quản lý tài chính công.

Đặc điểm của cuốn sách là sự kế thừa có chọn lọc những kiến thức lý luận hiện đại về quản lý tài chính công đồng thời là sự tổng hợp những quy định về quản lý tài chính công được Chính phủ ban hành dưới dạng các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành.

Tác giả hy vọng rằng cuốn sách này sẽ là tài liệu bổ ích, phục vụ cho cán bộ, công chức trong công tác quản lý tài chính công, đồng thời đây cũng là tài liệu phục vụ cho công tác học tập và nghiên cứu lĩnh vực quản lý tài chính công.

Hà Nội, 2006

TS. Vũ Thị Nhài - Học viện Hành chính Quốc gia

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU.....	
LỜI NÓI ĐẦU.....	
PHẦN I. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH CÔNG.....	
Câu hỏi 1: Trình bày khái niệm, đặc điểm của tài chính công?.....	
Câu hỏi 2: Hãy phân tích vai trò của tài chính công đối với nền kinh tế?	
Câu hỏi 3: Trình bày những chức năng cơ bản của tài chính công?.....	
Câu hỏi 4: Trình bày các bộ phận cấu thành của tài chính công?	
Câu hỏi 5: Quản lý tài chính công là gì? Trình bày những mục tiêu của công tác quản lý tài chính công?	
Câu hỏi 6: Trình bày yêu cầu và nguyên tắc quản lý tài chính công?	
Câu hỏi 7: Hãy trình bày mối quan hệ giữa cải cách tài chính công với cải cách hành chính? Tại sao nói tài chính công là một trong những nội dung quan trọng trong tiến trình cải cách hành chính?	
Câu hỏi 8: Hãy trình bày những cải cách tài chính công mà Việt Nam đã thực hiện trong thời gian qua?.....	
Câu hỏi 9: Trình bày định hướng phát triển ngành tài chính Việt Nam đến năm 2010?.....	
Câu hỏi 10: Trình bày kế hoạch cải cách hành chính ngành tài chính?.....	
PHẦN II. QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....	

Câu hỏi 11: Hãy trình bày khái niệm, đặc điểm và cơ cấu của Ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 12: Hãy nêu những nguyên tắc cơ bản trong quản lý ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 13: Trình bày nhiệm vụ và quyền hạn của các cơ quan trong quản lý ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 14: Chu trình ngân sách nhà nước là gì? Hãy phân tích các giai đoạn của chu trình ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 15: Trình bày vai trò của mục lục ngân sách nhà nước trong quá trình quản lý tài chính công? Hãy xác định những yêu cầu và nguyên tắc xây dựng mục lục ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 16: Trình bày nguyên tắc và biện pháp quản lý cân đối ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 17: Trình bày về định mức, tiêu chuẩn, chế độ hiện hành? Trách nhiệm thực hiện định mức, tiêu chuẩn, chế độ để thực hành tiết kiệm, chống lãng phí?.....	
Câu hỏi 18: Trình bày vai trò định mức phân bổ ngân sách nhà nước? Những hạn chế của định mức phân bổ hiện hành và những khuyến nghị để cải thiện hệ thống định mức phân bổ ngân sách nhà nước?.....	
Câu hỏi 19: Thế nào là một ngân sách đáp ứng giới?.....	
Câu hỏi 20: Trình bày về sáng kiến ngân sách đáp ứng giới?..	
Câu hỏi 21: Trình bày những công cụ để thực hiện hướng tới một ngân sách nhà nước đáp ứng giới?.....	
Câu hỏi 22: Thế nào là lập ngân sách theo kết quả đầu ra? Trình bày những nội dung chính của lập ngân sách theo kết quả đầu ra?.....	
Câu hỏi 23: So sánh sự giống và khác nhau giữa ngân sách nhà nước và các quỹ tài chính khác của Nhà nước?.....	
PHẦN III. PHÂN CẤP QUẢN LÝ NGÂN SÁCH.....	

Câu hỏi 24: Thế nào là phân cấp quản lý ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 25: Hãy phân tích những nội dung và nguyên tắc của phân cấp quản lý ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 26: Hãy trình bày các lợi ích và thách thức của phân cấp quản lý ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 27: Trình bày nguồn thu và nhiệm vụ chi của ngân sách trung ương?.....

Câu hỏi 28: Trình bày nguồn thu và nhiệm vụ chi của ngân sách nhà nước địa phương?.....

PHẦN IV. QUẢN LÝ NGUỒN THU, NHIỆM VỤ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....

Câu hỏi 29: Trình bày nội dung của thu ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 30: Trình bày các nhân tố ảnh hưởng đến thu ngân sách nhà nước?

Câu hỏi 31: Thuế là gì? Hãy nêu những đặc điểm của thuế và cách phân loại thuế?

Câu hỏi 32: Tại sao hệ thống thuế lại có nhiều sắc thuế, hãy trình bày các nguyên tắc xây dựng hệ thống thuế?.....

Câu hỏi 33: Hãy trình bày nội dung các sắc thuế hiện nay của Việt Nam?.....

Câu hỏi 34: Hãy trình bày mục tiêu và nguyên tắc của công tác quản lý thuế?.....

Câu hỏi 35: Hãy so sánh sự giống và khác nhau giữa thuế và phí, lệ phí?.....

Câu hỏi 36: Hãy phân tích công tác quản lý nhà nước về phí và lệ phí?.....

Câu hỏi 37: Trình bày bản chất và vai trò của tín dụng nhà nước?.....

Câu hỏi 38: Hãy trình bày mục tiêu và nội dung quản lý nhà

nước về vay và trả nợ nước ngoài của Việt Nam?.....

Câu hỏi 39: Hãy trình bày về cơ chế quản lý vay và trả nợ nước ngoài của Chính phủ?.....

Câu hỏi 40: Trình bày về cơ chế cho vay lại vốn vay nước ngoài của Chính phủ?.....

Câu hỏi 41: Trình bày về cơ chế quản lý bảo lãnh Chính phủ đối với vay nước ngoài?.....

Câu hỏi 42: Trình bày vai trò của chi tiêu công đối với nền kinh tế?.....

Câu hỏi 43: Tại sao phải đánh giá chi tiêu công? Nội dung đánh giá chi tiêu công?.....

Câu hỏi 44: Trình bày về khuôn khổ chi tiêu trung hạn (MTEF)?.....

Câu hỏi 45: So sánh MTEF và ngân sách truyền thống?.....

Câu hỏi 46: Tại sao phải xây dựng và thực hiện khuôn khổ chỉ tiêu trung hạn MTEF ở Việt Nam?

Câu hỏi 47: Trình bày quy trình ngân sách theo phương pháp MTEF?

Câu hỏi 48: Trình bày khái niệm và đặc điểm của chi đầu tư phát triển từ nguồn ngân sách nhà nước?

Câu hỏi 49: Trình bày cơ chế quản lý chi đầu tư phát triển từ nguồn ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 50: Trình bày khái niệm và đặc điểm của chi thường xuyên?.....

Câu hỏi 51: Trình bày các nguyên tắc quản lý chi thường xuyên?.....

PHẦN V. LẬP DỰ TOÁN NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....

Câu hỏi 52: Trình bày những căn cứ để lập dự toán ngân sách nhà nước hàng năm?.....

Câu hỏi 53: Trình bày yêu cầu đối với công tác lập dự toán ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 54: Trình bày về việc lập, quyết định, phân bổ, giao dự toán ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 55: Trình bày phương thức lập dự toán của cơ quan hành chính nhà nước?.....

Câu hỏi 56: Trình bày phương thức lập dự toán của đơn vị sự nghiệp?

PHẦN VI. CHẤP HÀNH NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....

Câu hỏi 57: Trình bày nguyên tắc trong việc phân bổ và giao dự toán cho các đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 58: Để thực hiện chi ngân sách nhà nước cần có những điều kiện nào?

Câu hỏi 59: Trình bày quy trình chi ngân sách nhà nước theo dự toán từ Kho bạc nhà nước.....

Câu hỏi 60: Trình bày về hồ sơ và kiểm soát hồ sơ thanh toán của các đơn vị thụ hưởng ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 61: Trình bày phương thức chi trả, thanh toán kinh phí từ nguồn ngân sách nhà nước?.....

PHẦN VII. KẾ TOÁN, KIỂM TOÁN VÀ QUYẾT TOÁN NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....

Câu hỏi 62: Các cấp đơn vị dự toán gồm có những loại nào?..

Câu hỏi 63: Thế nào là kế toán ngân sách nhà nước, nhiệm vụ của kế toán ngân sách nhà nước là gì?

Câu hỏi 64: Tổ chức bộ máy kế toán ngân sách nhà nước được thực hiện như thế nào?.....

Câu hỏi 65: Trình bày nội dung, yêu cầu và trình tự luân chuyển, kiểm tra chứng từ kế toán của các cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?.....

Câu hỏi 66: Sổ sách kế toán áp dụng đối với các cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp gồm những loại nào?.....

Câu hỏi 67: Khi cần sửa chữa sổ kế toán của cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp cần phải thực hiện như thế nào?.....

Câu hỏi 68: Có những hình thức kế toán nào áp dụng cho cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?.....

Câu hỏi 69: Trình bày về hệ thống báo cáo tài chính của cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?

Câu hỏi 70: Trình bày về thời hạn nộp báo cáo tài chính, báo cáo quyết toán ngân sách nhà nước?

Câu hỏi 71: Trình bày bản chất và vai trò của kiểm toán?.....

Câu hỏi 72: Trình bày cách phân loại các kiểm toán hiện nay?.....

Câu hỏi 73: Trình bày phương pháp và quy trình của cuộc kiểm toán?

Câu hỏi 74: Trình bày chức năng, và nhiệm vụ và quyền hạn của kiểm toán nhà nước?

PHẦN VIII. TRÌNH BÀY CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH VÀ ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP.....

Câu hỏi 75: Trình bày cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm về sử dụng kinh phí quản lý hành chính của các cơ quan hành chính nhà nước?.....

Câu hỏi 76: Hãy xác định mức chi trả thu nhập tăng thêm cho cán bộ, công chức của cơ quan hành chính thực hiện chế độ tự chủ về biên chế và kinh phí quản lý hành chính nhà nước?.....

Câu hỏi 77: Trình bày các điều kiện thực hiện chi trả, thanh toán kinh phí giao để thực hiện chế độ tự chủ cho các cơ quan hành chính nhà nước?

Câu hỏi 78: Trình bày cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm về tài chính đối với các đơn vị sự nghiệp tự bảo đảm chi phí hoạt động và đơn vị bảo đảm một phần chi phí hoạt động?.....

Câu hỏi 79: Trình bày cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm về tài chính đối với các đơn vị sự nghiệp do ngân sách nhà nước bảo đảm toàn bộ kinh phí hoạt động?.....

Câu hỏi 80: Trình bày Quy chế chi tiêu nội bộ trong cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?.....

Câu hỏi 81: Trình bày nguyên tắc và trách nhiệm, quyền hạn

của các cơ quan, đơn vị trong việc quản lý, cấp phát, thanh toán các khoản kinh phí giao để thực hiện chế độ tự chủ và nguồn kinh phí giao không thực hiện chế độ tự chủ?

Câu hỏi 82: Thế nào là tài sản công? Tài sản công gồm có những loại nào?

Câu hỏi 83: Trình bày vai trò và nguyên tắc quản lý tài sản công?

Câu hỏi 84: Trình bày những nội dung cơ bản của công tác quản lý tài sản công trong các cơ quan nhà nước?.....

PHẦN IX. CÔNG TÁC KIỂM TRA, KIỂM SOÁT, THANH TRA TÀI CHÍNH CÔNG.....

Câu hỏi 85: Trình bày mục đích và yêu cầu của công tác tự kiểm tra tài chính kế toán tại cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?

Câu hỏi 86: Trình bày nội dung và hình thức của công tác tự kiểm tra tài chính, kế toán của cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?

Câu hỏi 87: Trình bày cơ chế kiểm soát đối với những khoản chi chủ yếu của cơ quan hành chính và đơn vị sự nghiệp?.....

Câu hỏi 88: Trình bày vai trò, nội dung và nguyên tắc của hoạt động thanh tra, kiểm tra tài chính?.....

Câu hỏi 89: Trình bày chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan thanh tra tài chính?

Câu hỏi 90: Trình bày nội dung công tác thanh tra, kiểm tra tài chính?

Câu hỏi 91: Hồ sơ thanh tra, kiểm tra tài chính gồm những tài liệu gì?

PHẦN X. CÔNG KHAI, MINH BẠCH QUẢN LÝ TÀI CHÍNH CÔNG.....

Câu hỏi 92: Tại sao phải công khai minh bạch tài chính, xác định những nguyên tắc chung về công khai minh bạch tài chính?.....

Câu hỏi 93: Trình bày nội dung, thẩm quyền, hình thức, thời điểm công khai số liệu dự toán, quyết toán ngân sách nhà

nước và ngân sách trung ương?

Câu hỏi 94: Trình bày nội dung, thẩm quyền, hình thức, thời điểm công khai số liệu ngân sách tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương?

Câu hỏi 95: Trình bày nội dung, thẩm quyền, hình thức, thời điểm công khai số liệu ngân sách huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh?

Câu hỏi 96: Trình bày nội dung, thẩm quyền, hình thức, thời điểm công khai số liệu ngân sách xã, phường, thị trấn?.....

Câu hỏi 97: Trình bày về công khai tài chính đối với các quỹ có nguồn từ ngân sách nhà nước?.....

Câu hỏi 98: Trình bày về công khai tài chính đối với các quỹ có nguồn từ các khoản đóng góp của nhân dân?.....

Câu hỏi 99: Trình bày về công khai tài chính việc hỗ trợ trực tiếp của ngân sách nhà nước đối với cá nhân, dân cư?.....

Câu hỏi 100: Trình bày về công khai tài chính đối với các công trình xây dựng cơ sở hạ tầng có sử dụng khoản đóng góp của nhân dân (cấp xã, phường, thị trấn)?.....